

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 32

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 23. august 1948

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

22 Árg.

Ælingin

eystanfyrir.

Skuggin frá samráðingunum har eysturi í Moskva fellur á alt og öll. Hvønn dagsverkið hjá øllum gongur sína vanligu gongd, men hetta stóra landið og hesin stóri ókunnigi býurin við síni dimmi miðstöðu borgini Kreml, har hesir gátuføru menninir sita, ið nú hava so nógv av heimsins træðrum í sínum hondum, koma höttandi upp í hvønn dagsmyndina.

Tað verður sagt, at vit skulu ikki ósa okkum upp við kriggs-óttu, tað er kriggsósingin, sum verður atvoldin til brandin.

Fáur og eingin man vera, sum av verunliga huga fer at framgykla sær eitt snarligt kriggj millum stórveldini. Hugsanin er so ómögulig. Minni um henda oyðandi bardagan, ið var, standa enn so livandi, sárini eru lika grefflig enn, menn standa ágrýtnir og royna at lekja tey. Könir menn siga okkum eisini, at eitt annað stórkriggj fer at gera enda á øllum ti, sum hin hvíti maðurin hevur bygt upp við sínum viti og kynstri.

Um knøtturin skuldi staðið, so verður Europa avtoftað — ein svartur, rúkandi óskudungi. Ella um annar parturin lá omaná og varð sigursharri, fór hann at standa framman fyri sorlaðum londum, ið uppbyggt skuldu verða — ein uppbyggj, sum fór at volda stórru trupulleikar enn alt tað, ið nú hevur ligið fyri.

Tað er so stutt tey ringastu likindi, ið hugsast kunnu, fyri einum verðaldarkriggi. Eingin kann hugsa sær, at menn við vanligum skili fara at taka á seg slíka ábyrgd. Men søgan sýnir, at hendingarnar ofta kunna koma so aftan á hvør aðra, at menn ikki kunna stegja teimum. Tað er sum ein megi rekur menn móti nókrum, sum teir ikki ætlaðu, men sum teir ikki sleppa undan. Soleiðis hevur ofta verið. Teir hava sagt, at teir gjördu tað, teir kundu at sleppa undan ófriðinum, men tað tóktist, sum var tað ein natúrlóg, ið ikki vil gera bøn, ið trokaði á.

Ivaleyst er, at menn royna tað teir kunna — tað hava sam-

ræðingarnar í Moskva prógvað. Vit skulu eisini vóna sum longst, at okkurt úrslit fæst. Stöðan kann ikki verða, sum hon er. Berlin-hólmongan má enda við einum ella øðrum.

Vøruprísirnar.

»Dimmalætting« skrivur um prísviðurskiptini í Amerika, sum hava so stóra ávirkan á somu viðurskipti í Europa.

Amerika er landið, har fri kapping er, hin republikanski flokkurin kom til ræði, og hann er ein flokkur, sum vil beina burtur eftiransan við vinnulivi og prisum. Prísirnar fóru óført upp í Amerika, og tað var hin stóra orsökini til, at hitt stóra lánið, sum Ongland tók í Ameríku, var etið so skjótt upp og gjörði ikki tað gagn, væntað var. Marshallhjálpin skal byggja upp Europa, men hvussu væl henda hjálp skal muna, fer at standa á hinum amerikansku prísviðurskiptunum.

Føroyingar hava ikki grund til at rósa eftiransanini her á landi við handilsliði og prisum. Prísir her eru hægri enn nakra aðrastaðni, og javni millum prísir og lønir er ongantíð komin. Vörur, sum vit fáa úr Danmark, eru tvær reisur so dýrar sum har. Allar matvörur her eru nógv dýrari enn í Danmark. Tað man ikki bert vera stórir ágóði av vörusalg, ið atvoldin er, men øll tey millumliði, sum handil okkara hevur, og sum hvørt sær skal hava vinning.

Her á landi tórvur harðliga ein stovnur, ið eftiransan kann handlinum. Tað er rætt, at tað er eingin bati at økja um lønirnar, og so í sama mun at fáa prísirnar upp. Lagaligari er at royna at fáa javna millum lønir og prísir. Leita eftir um ikki prísfall kann fáast, tað verður vegurin at fáa vinnuútreiðslur og allar útreiðslur niður.

**FØROYSK
grønsápa**

er tann besta

Handilsviðurskipti okkara við BRETLAND

Handilsviðurskiptini hjá einum landi er hin mest týðningarmikili tåttur í landsins livi. Lond hava ti altíð lagt dentin á at livga um handilsliði, at knýta handilsbond við tey lond, ið lagaligast er at handla við, at finna marknað í londum, har bestu prísir eru, har bestu likindi kunna vera at sleppa av við tær vörur, landið framleiðir. Ti er tað av avgerandi týðningi, at handil við útlandi og marknaðarlikindi í ymsum útlondum verða hildin undan partapolitiskum innlendisstriði. Tað er eitt av teimum málum, sum politikkarar í samdum álvara skuldu kunna tikið seg saman um og virka fyri samfelagnum til frama og gagns.

Thorstein Petersen, formaður Tingsins stórsta flokk, hevur sett tað álvarligu skuldseting fram, at danskir politikkarar royna at ræna útlandshandilin — serliga

Bretlandshandilin — undir danskt ræði, og til at fremja ætlan sína, royna teir bæði snildir og ósannindi. Vit draga ikki hetta mál fram fleiri ferðir við ti huga at lýsa frá persóninum og politikkarinum Thorsteini Petersen og i teirri ætlan at fáa gølu burtúrur; men ti tað er ein frammaliga standandi politikkar, ið ber hesi tíðindi, og ti at Danir — stýrismenn Dana — rongja hesum, og at føroyska fólkið hevur fullan rætt til at krevja, at hetta alt kemur í ljósmála og verður frágreitt.

Tað er ikki at dylja, og er ofta sagt, at danskt stýri hevur ikki altíð verið hitt besta fyri Føroyar. Ti situr eftir i nógvum Føroyingum ein illgitan til Danir og danskar stjórnarmenn, og er lætt oftast at fáa hesa illgitan upp at loga. Danir viðkenna eisini, at teir hava gjørt mistök. Men nú vita vit, at teir hava lovað at beina hesi mistök og hóast bæði londini hava uttanríkisráð í felag, geva Føroyingum rætt og ræði til at handla, har bestu likindi eru, og vera sjálvir uppi í, har samráðingar fara fram og føroysk áhugamál eru uppi í. Sjálvandi vita vit, at menniskjuni ikki

altíð eru at lita á; men heldur illteinkin fram at verða sáddur manna millum, landa millum og tjóðanna millum, so er fáfongt hjá politikkarum at tala um sátt og semju og at byggja upp eina skiljan millum fólkin. Viðvikjandi okkara viðurskiptum so skuldu likindi verið at fingið trætna eftirkannaða og skuldsetingarnar prógvaðar til litar. Føroyingar allir vilja hava Bretlandshandilin standandi við. Danir siga, at teir eru í uppi-setri við útlendskt gjaldoyra, teir hava ti eingi ráð at lata gjaldoyra frá sær og til okkara, men heldur, at vit vinna okkum gjaldoyra sjálvir, Løgtingið skal seta nevnd niður, ið fara skal til Bretlands at tingast við Bretar um sterlingsáttmálan og øll okkara handilsmál við land teirra. Umstøðurnar skuldu so stutt verið góðar at fingið eina frágreiðing — og ikki minst: verið góðar at fingið gott úrslit okkum til gagns.

At skipa fyri handli okkara sjálvir er gamalt mál. Nýskipanin forðar ikki hesum. Danir hava sagt, at teir vilja ikki forða okkum. Teir hava játtað okkum sakkóna hjálp bæði í hesum máli og øðrum málum. Føroya fólk er nú mótt og troytt av skuldsetingum og gitingum. Øll trákkast eftir, at hin politiska luftin gerst reinari, enn hon hevur verið higartil.

Trolarar ivingasamir.

Trolarar, sum fara skulu út at veiða, eru ivingasamir, hvar teir skulu fara. Eingin fiskur er fyri trolarum í Íslandi, og verðaldarstóðan er einki vörðin øðrvisi, at likindi skuldu verið at roynt aftur í Hvithavinum. Onkur tossar um Grønland. Fiskur er nógvur har fyri snórinum, men royndin hjá Jóannes Patursson í fjór sýndi, at fiskurin stóð uppi í sjónum, og at ikki bar til at taka hann við trolinum.

Tit fáa

bestu málingina hjá okkum.
M. P. Jacobsens málaraðbú.